

Herentals, 15 september 2015

Stadsbestuur Herentals
t.a.v. de dienst ruimtelijke ordening
Administratief Centrum
Augustijnenlaan 30
2200 Herentals

ons kenmerk: CR/BW/150915-01
contactpersoon: Bart Wynants tel. 0476 / 46 80 68

Advies met betrekking tot de afbakening van de historische stadskern
door het agentschap Onroerend Erfgoed

Geachte Heer, Mevrouw,

Op 17 augustus werd door de dienst ruimtelijke ordening aan de cultuurraad gevraagd om bezwaren en opmerkingen te formuleren met betrekking tot de afbakening van de historische stadskern van Herentals door het agentschap Onroerend Erfgoed, en dit in het kader van de opname van de historische stadskern in de inventaris van archeologische zones. De dienst ruimtelijke ordening zal op basis van dit en andere adviezen een gecoördineerd advies voorleggen aan het schepencollege, waarna het standpunt van het college zal worden overgemaakt aan Onroerend Erfgoed.

Na raadpleging van de leden van de Herentalse Geschiedkundige Kring, met name de heren Jan Cools, Jan Goris en Jan Peelaerts, en na de verdere bespreking hiervan tijdens de vergadering van het bestendig bureau van de cultuurraad van 8 september 2015, wensen wij u volgende opmerkingen te maken:

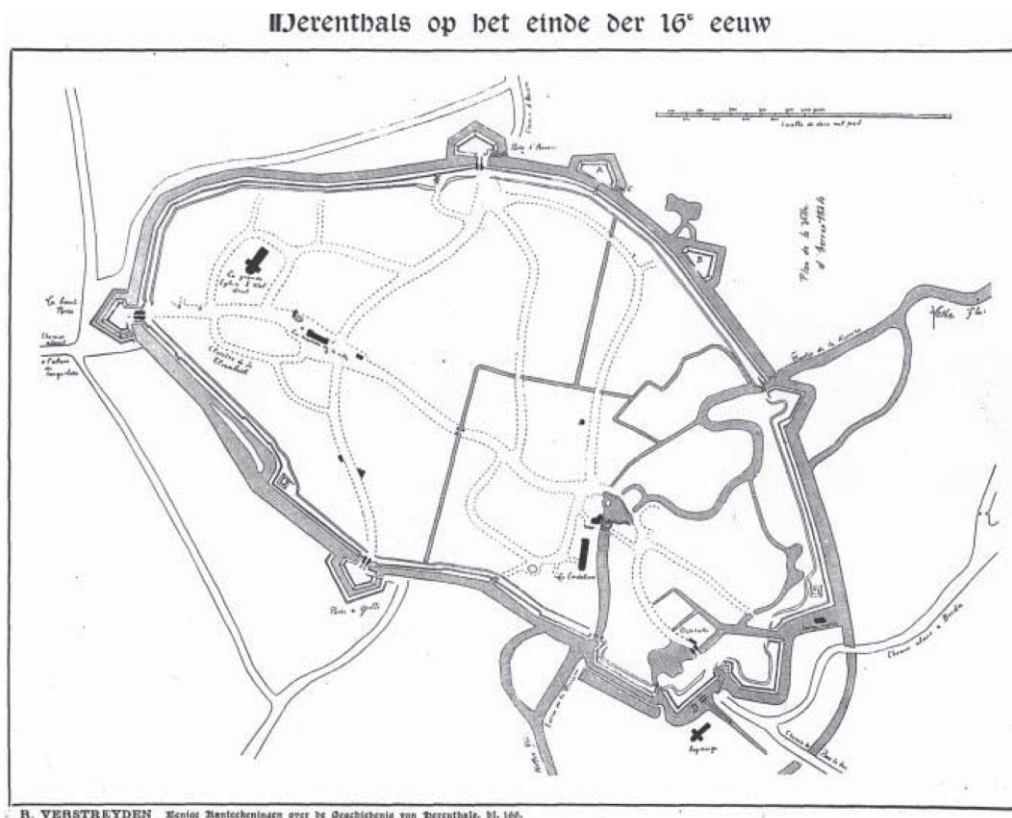
1. Het noordelijk gebied, tot net ten noorden van de ring, meer bepaald tot achter Wellens en de brandweerkazerne, is niet opgenomen in de archeologische zone. Daar is nochtans alle reden voor, want daar lag het in 1578 afgebroken stadsdeel, grotendeels oud begijnhof. De oude stadsgracht is achter de kazerne en over de Lichtaartseweg westwaarts nog waarneembaar.
2. Vóór de Zandpoort en de Bovenpoort werd vanaf de 16de eeuw een voorwerk (bolwerk) in V-vorm, met wachthuisjes, ophaalbruggen ... aangelegd. Daarom willen voorstellen om het gebied vóór de Zandpoort en de Bovenpoort tot op een zeker aantal meters mee op te nemen in de archeologische zone.

Ter ondersteuning van de eerste opmerking, verwijzen wij graag naar de volgende bronnen:

1. De brochure "Wandeling langs de Herentalse vesten zoals deze voorkomen op het stadsplan van Jacob van Deventer (1558)" door Jan Peelaerts, uitgegeven naar aanleiding van de Open Monumentendag in 2004 (brochure in bijlage).
 - Pagina 10 behandelt de meest noorderlijk gelegen Boschpoort. Het kaartje op deze pagina toont de ligging op het huidige kadasterplan.

- Het kaartje op pagina 27 toont de nieuwe vestingen op het einde van de 16de eeuw, met de kerk van het oude begijnhof en een overblijfsel van de oude stadsgracht net buiten de nieuwe omwalling, rechts onder op de kopie van de afbeelding die hieronder is weergegeven.

2. De plattegrond van Jacob Van Deventer uit 1558 toont de noordelijke uitstulping.
(zie ook https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Map_of_Herentals_by_Jacob_van_Deventer.jpg)

Wij hopen dat we u hiermee van dienst geweest zijn en dat u bijgevolg onze opmerkingen in uw advies aan het college van burgemeester en schepenen zou willen opnemen.

Met vriendelijke groeten,

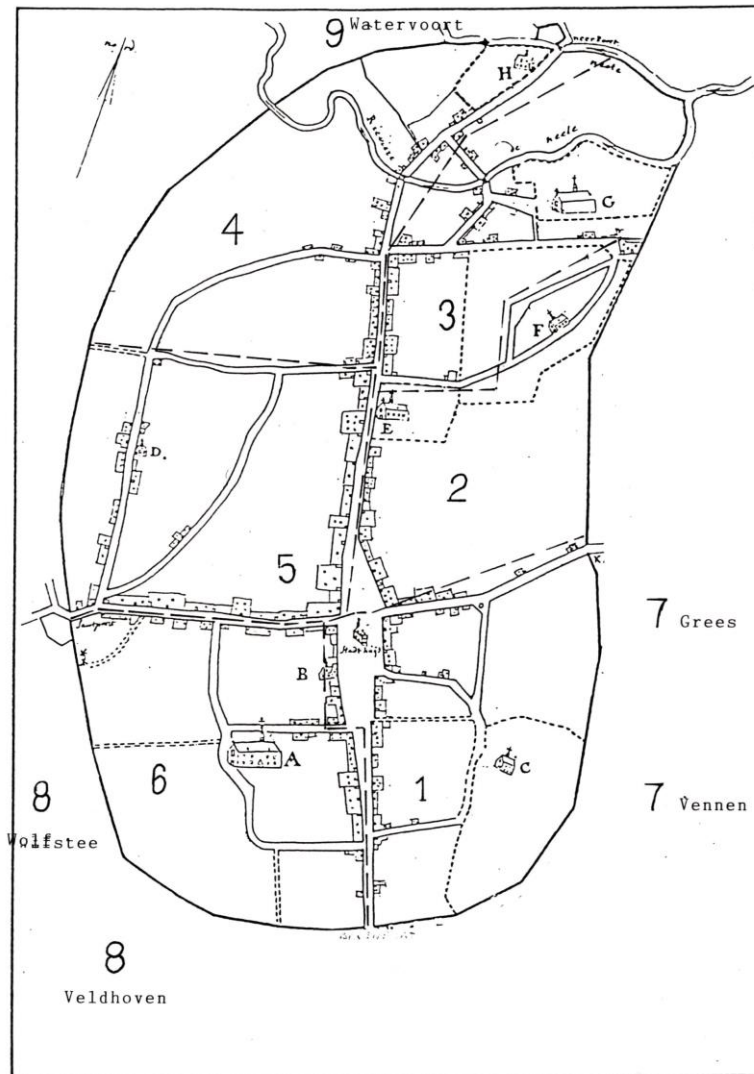
Namens de stedelijke culturele raad,

De voorzitter van het bestendig bureau

Bart Wynants

extra bijlage

Op vraag van de geraadpleegde experts voegen we ter informatie ook het onderstaande kaartje toe, afkomstig van het artikel "Over de brandweer in Herentals in de Hollandse Tijd" door August Peelaerts, op pagina 118 en 119 van het zesde jaarboek van de Herentalse Geschiedkundige Kring. Dit kaartje van Herentals in 1786 biedt geen extra informatie met betrekking tot de afbakening van de archeologische zone, maar toont wel de toenmalige bebouwing binnen de archeologische zone en bijgevolg de meest interessante plaatsen voor archeologisch onderzoek.

Benaderende aftekening van de onderverdeling van Herentals in de negen secties (wijken) van de brandweer sedert de 19de eeuw. De secties werden uitgetekend op een plan van de stad Herentals van 1786. (Rijksarchief, medegegeeld door J.-M. Goris).

Aangeduide gebouwen:

- Sectie 1 bij letter C: de kerk van het nonnenklooster.
- Sectie 2 bij letter E: de Augustijnenkerk, die door de Fransen werd vernield tijdens de Boerenkrijg.
- Sectie 2 bij letter F: de kerk van het begijnhof.
- Sectie 3 bij letter G: de Minderbroederskerk, die na de inrichting als lakenfabriek in 1885 door brand werd vernield.
- Sectie 4 bij letter H: de Gasthuiskerk.
- Sectie 5 bij letter D: de Sint-Maria Magdalenakapel.
- Sectie 6 bij letter A: de Sint-Waldetrudiskerk.
- Sectie 6 bij letter B: de Sint-Annakapel, die rond 1920 werd afgebroken.